

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun
Sędziowie:	SSA Grzegorz Krężolek (spr.) SSA Marek Boniecki
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **S.A. w K.**

przeciwko **Gminie B.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 18 września 2014 r. sygn. akt I C 1513/13

1. **zmienia zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że punktowi II nadaje treść:**

”zasądza od strony pozwanej Gminy B. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w K. kwotę 957 593,11zł (dziewięćset pięćdziesiąt siedem tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt trzy złote jednaście groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 22 listopada 2013r.”;

2. **w pozostałym zakresie apelację oddala;**

3. **zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 5 400zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt : I ACa 468/15

UZASADNIENIE

(...) SA w K. , w pozwie skierowanym przeciwko Gminie B. domagała się zasądzenia kwoty 957 593,11 złotego z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 1997r. oraz obciążenia strony pozwanej kosztami procesu.

W uzasadnieniu żądania wskazała , że w styczniu 1996r , wchodząca w skład (...) złożyła deklarację oraz uiściła na rzecz pozwanej podatek od nieruchomości za ten rok w wysokości 3 282 466, 30 złotego.

Następnie dokonała korekty tej deklaracji, zgodnie z którą kwota należnego podatku powinna była wynieść nie sumę uprzednio zadeklarowaną i zapłaconą ale powinna być suma o 957 617, 20 złotego niższa.

W dniu 7 grudnia 2011r, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K. , stwierdziło istnienie takiej nadpłaty po stronie powódki. Pomimo , iż decyzja Kolegium stała się ostateczna i prawomocna , burmistrz B. sumy nadpłaty do tej pory uprawnionej nie zwrócił. Zaniechanie to spowodowało , że powódka złożyła skargę na bezczynność organu Gminy w zakresie zwrotu nadpłaty.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. , postanowieniem z dnia 5 lutego 2013r , skargę odrzucił z przyczyn formalnych tym nie mniej wskazał , że roszczenie jakim dysponuje (...) SA z tytułu zwrotu nadpłaconego podatku jest roszczeniem o charakterze majątkowym , które może być dochodzone na drodze sądowej przed Sądem Powszechnym. Ma ono przy tym charakter roszczenia odszkodowawczego o charakterze cywilnym , opartym na art. 417 §1 kc. Wobec takiego stanowiska powódka w dniu 15 kwietnia 2013r, wezwała do zapłaty dochodzonej obecnie kwoty , które pozostało bez odpowiedzi.

Jako podstawę normatywną dochodzonego roszczenia powódka wskazała przepis art. 417 §2 kc.

Wyrokiem zaocznym z dnia 6 grudnia 2013r, Sąd Okręgowy w Krakowie , uwzględnił żądanie pozwu w całości , obciążając Gminę B. na rzecz powódki kwotą 55 097 złotych , z tytułu kosztów procesu oraz nadając wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

W sprzeciwie od tego wyroku strona pozwana domagała się uchylenia go i oddalenia powództwa w całości oraz obciążenia (...) SA kosztami postępowania.

W jego motywach, w pierwszej kolejności podniosła zarzuty mające prowadzić do odrzucenia pozwu , wskazując po pierwsze , że oznaczony w pozwie jako strona pozwana Burmistrz B. , jest podmiotem pozbawionym zdolności sądowej , a brak ten ma charakter nieusuwalny , skutkując koniecznością odrzucenia pozwu.

Po wtóre rozstrzyganie o roszczeniu powódki na drodze sądowej przed Sądem Powszechnym jest niedopuszczalne albowiem ma ono swoją podstawę w przepisach prawa podatkowego, w tym w szczególności- z uwagi na datę powstania nadpłaty- której zwrotu (...) się domaga , w przepisach ustawy o zobowiązaniach podatkowych , które mają w odniesieniu do tego świadczenia zastosowanie na podstawie art. 330 ustawy Ordynacja podatkowa. W konsekwencji sprawa , którą zapoczątkowała powódka nie jest sprawą cywilną, w rozumieniu art. 1 kpc.

Odnosząc się do merytorycznej zasadności roszczenia dochodzonego pozwem, strona pozwana w całości ją zakwestionowała argumentując , że nie może być podstawą jego uwzględnienia jedynie pogląd WSA w Krakowie , wyrażony w motywach postanowienia odrzucającego skargę, tym bardziej , że w jej uzasadnieniu (...) SA odwoływała się tylko do zaniechania organu administracyjnego w wykonaniu obowiązku zwrotu nadpłaty, a nadto nie skorzystała z możliwości weryfikacji stanowiska prawnego Sądu , który skargę odrzucił , w drodze złożenia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Ponadto podniesiony przez pozwaną został zarzut przedawnienia zgłoszonego roszczenia , w ramach motywacji którego Gmina wskazywała , że skoro roszczenie ma charakter odszkodowawczy i oparty na reżymie odpowiedzialności deliktowej , to o ile uszczerbku po swojej stronie strona powoda upatruje w pobraniu podatku [za 1996r] w nienależnej wysokości, trzyletni okres jego przedawnienia minął przed wniesieniem pozwu.

Zwalczając trafność stanowiska Kompanii co do określenia początkowego terminu naliczenia odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia dochodzonego pozwem, Gmina wskazywała na bezterminowy jego charakter , który ma to

następstwo , iż ewentualne odsetki za opóźnienie mogą być naliczone dopiero od daty doręczenia pozwanej odpisu pozwu , będącego formą wezwania do jego spełnienia.

Wyrokiem z dnia 18 września 2014r , Sąd Okręgowy w Krakowie :

- uchylił wyrok zaoczny wydany w dniu 6 grudnia 2013r [pkt I]

- zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 957 593, 11 złotego z ustawowymi odsetkami od dnia 20 sierpnia 1997r , zastrzegając , iż ich stopa nie może być wyższa aniżeli ta , która jest pobierana za zaległości podatkowe [pkt II] ,

- w pozostałym zakresie powództwo oddalił [pkt III],

- zasądził od Gminy B. na rzecz (...) SA w K. kwotę 55 097 złotych tytułem kosztów procesu [pkt IV sentencji wyroku]

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

(...) Spółka (...) , złożyła deklarację podatkową z tytułu podatku od nieruchomości za rok 1996 i zadeklarowana należność na rzecz strony pozwanej , w kwocie 3 282 466, 30 złotego , którą zapłaciła. W dniu 19 sierpnia 1997r ,dokonała korekty tej deklaracji , określając w niej należność tę na sumę niższą , wynoszącą 2 324 873, 19 złotego.

Ostateczną decyzją z dnia 7 grudnia 2011r , Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K., stwierdziło nadpłatę w podatku od nieruchomości za wskazany wyżej rok , obciążającym poprzednika prawnego strony powodowej , która jest następcą prawnym (...) SA od 2004 roku , na kwotę 957 593, 11 złotego.

Po wydaniu tej decyzji strona powodowa , pismem z dnia 13 czerwca 2012r , zwróciła się do Burmistrza B. o zwrot kwoty stwierdzonej nadpłaty , który nie został dokonany.

Wobec zaniechania organu strony powodowej (...) SA, wystąpiła na drogę sądowo - administracyjną , kierując skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. , zarzucając bezczynność Burmistrza.

Postanowieniem z dnia 5 lutego 2013r , WSA w Krakowie skargę odrzucił jako niedopuszczalną formalnie. W motywach orzeczenia wskazał , że czynność w postaci zwrotu nadpłaty podatku jest jedynie czynnością natury materialno - technicznej w odniesieniu do której , w sytuacji zaniechania jej podjęcia przez organ skarga na bezczynność nie przysługuje. Równocześnie, w dalszej części m uzasadnienia , potwierdzając fakt zaniechania w zakresie zwrotu nadpłaty , wskazał , że skarżąca może dochodzić wynikającego stąd roszczenia na drodze sądowej przed Sądem Powszechnym na podstawie art. 417 §1 kc.

W rozważaniach prawnych , w pierwszej kolejności odnosząc się do zarzutów pozwanej , prowadzących do odrzucenia pozwu , ocenił je jako nietrafne.

Wskazał , że pierwotne oznaczenie strony pozwanej jako Burmistrza B. , wbrew zarzutowi pozwanej nie mógł prowadzić do odrzucenia pozwu , w sytuacji gdy przed doręczeniem odpisu pozwu (...) SA prawidłowo określiła pozwaną jako Gminę B..

W ocenie Sądu I instancji nietrafnie także pozwana zarzucała wyłączność drogi administracyjnej dla rozstrzygnięcia o żądaniu zgłoszonym w pozwie.

Odwołując się do normy art. 199 ¹ kpc wskazał , że wobec treści uzasadnienia orzeczenia WSA w Krakowie z dnia 5 lutego 2013r , który wskazał , że właściwą drogą dla rozpoznania roszczenia powódki jest droga sądowa przed Sądem Powszechnym , Sąd ten nie może odrzucić pozwu z powołaniem się na to , że właściwym do jej rozpoznania jest organ administracji publicznej lub Sąd Administracyjny.

W tym kontekście uznał za nietrafny pogląd strony pozwanej , iż przedmiotem skargi złożonej przez (...) SA do WSA w Krakowie był nie zwrot nadpłaty podatku , a bezczynność organu [podatkowego] . W jego ocenie bowiem jej podstawą

był w istocie spór o ten zwrot , którego dokonania organ administracyjny niezasadnie odmawiał, będąc zobowiązany spełnić świadczenie w oparciu o ostateczną decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. , którą stwierdzono istnienie nadpłaty w podatku od nieruchomości, określając jej wysokość.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia zgłoszonego w pozwie roszczenia, Sąd Okręgowy ocenił go jako nietrafny.

Odwołując się do brzmienia art. 29 ust. 4 ustawy o zobowiązaniach podatkowych wskazał , iż termin tam określony został przez powódkę zachowany albowiem w dniu 30 czerwca 1997r jej poprzednik prawny wystąpił o stwierdzenie istnienia nadpłaty w podatku od nieruchomości za rok 1996, czyniąc to jeszcze przed datą w której złożył korektę , uprzedniej deklaracji na ten podatek. Postępowanie administracyjne wywołane tym żądaniem zostało wszczęte w dniu 9 lipca 1997r , a zakończyło się decyzją SKO w K., w dniu 7 grudnia 2011r , w ramach której stwierdzono istnienie tej nadpłaty i określono jej rozmiar. Data tej decyzji odniesiona do dnia w którym (...) SA wniosła pozew , uzasadnia wniosek , iż termin trzyletni określony we wskazanej wyżej normie nie został przekroczony.

W ocenie Sądu I instancji termin ten został zachowany także dlatego , że złożenie przez powódkę wniosku o stwierdzenie nadpłaty było czynnością , która przerwała bieg tego terminu, który to skutek także / przy braku akceptacji dla stanowiska zaprezentowanego wyżej / , także czyni zarzut przedawnienia , nieusprawiedliwionym.

Zarzut ten , należy odeprzeć także , jak wskazują motywy zaskarżonego wyroku , nawet wówczas, gdyby ocenić , że termin ten nie został jednak przez powódkę zachowany.

Przemawia za takim wnioskiem możliwa kwalifikacja normatywna roszczenia zgłoszonego w pozwie, jako opartego na przepisach o bezpodstawnym wzbogaceniu , które ulega przedawnieniu , na podstawie normy ogólnej z art. 118 kc , po upływie dziesięciu lat od daty jego wymagalności , który przed wniesieniem pozwu nie upłynął.

Dodatkowo Sąd Okręgowy wskazał , że podnoszenie tego zarzutu przez pozwaną , w okolicznościach faktycznych ustalonych w sprawie, w oparciu o które można stwierdzić, iż Burmistrz B., zdając sobie sprawę z obowiązku zwrócenia Kompanii nadpłaty podatku dopuszczał się zaniechania w spełnieniu tego świadczenia , stanowi nadużycie prawa podmiotowego i także z tego powodu nie zasługują on na uwzględnienie.

Oceniając merytorycznie dochodzone roszczenie , Sąd uznał , że jest ono uzasadnione, wskazując na trzy , niezależne od siebie podstawy normatywne w oparciu o które przysługuje ono stronie powodowej.

Jako pierwszą z nich wskazał art. 29 ustawy o zobowiązaniach podatkowych , podnosząc , iż jego zastosowanie jest usprawiedliwione brzmieniem art. 330 ustawy Ordynacja podatkowa , który nakazuje stosowanie do należności z tytułu nadpłat podatku , powstałych przed dniem jej wejścia w życie, stosowanie przepisów tego aktu prawnego.

Powołując się na fakty ustalone w sprawie, zgodnie z którymi korekta deklaracji została złożona 19 sierpnia 1997r , a nadpłata , w kwocie dochodzonej pozwem nie została dotąd zwrócona uznał , że od dnia następnego po dacie złożenia deklaracji strona pozwana pozostaje w opóźnieniu w spełnieniu tego świadczenia , co ma tę konsekwencję , iż pozwana jest zobowiązana do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem wraz z ustawowymi odsetkami [w skali nie przekraczającej stopy odsetek za zobowiązania podatkowe] liczonymi od dnia następnego, czyli 20 sierpnia 1997r .

Jako kolejną podstawę prawną roszczenia powódki , w oparciu o którą także należało uznać jej roszczenie za zasadne , Sąd Okręgowy wskazał przepis art. 417 kc , uznając, że w sytuacji w której mimo takiego obowiązku nadpłata nie została zwrócona Gmina jest odpowiedzialna za zaniechanie burmistrza w realizacji tego obowiązku , które to zaniechanie należy oceniać jako zawinione.

Trzecią z możliwych kwalifikacji roszczenia (...) SA jest art. 405 kc w zw z art. 410 kc.

Zdaniem Sądu Okręgowego świadczenie , które w zakresie nadpłaty podatku od nieruchomości za rok 1996r , spełnił poprzednik prawny pozwanej było świadczeniem nienależnym , skoro jego podstawa odpadła, po tym kiedy , złożona została korekta deklaracji podatkowej , określająca właściwie jego wymiar.

Rozstrzygająca o kosztach procesu, Sąd Okręgowy, oparł je na art. 100 kpc i uznając, iż powódka nie wykazała swojego roszczenia jedynie w niewielkim zakresie, przegrywając spór pozwana, jest zobowiązana pokryć w całości poniesione przez nią, w sposób celowy, koszty związane z jego dochodzeniem na drodze sądowej.

Apelacją od tego wyroku strona pozwana, objęła jego część, określoną przez punkty II i IV sentencji, domagając się, w pierwszej kolejności, oddalenia powództwa w całości oraz obciążenia przeciwniczki procesowej kosztami postępowania za obydwie instancje.

Jako wniosek ewentualny, sformułowała żądanie jego uchylenia w zaskarżonej części i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach :

- naruszenia prawa procesowego, w sposób mający istotny wpływ na wynik sprawy a to :

a/ art. 70 §1 kpc, art. 71 kpv w zw z art. 199 §1 pkt 3 kpc, którego realizacji pozwana upatrywała w tym, iż Sąd I instancji przyjął, że brak zdolności sądowej Burmistrza B., który został wskazany w pozwie jako strona pozwana, może być sanowany w ramach postępowania poprzez wstąpienie do procesu przez inny podmiot - Gminę B. mającą taką zdolność, a opisana w podstawie faktycznej tego zarzutu sytuacja nie prowadzi do odrzucenia pozwu,

b/ art. 321 kpc wobec wydania orzeczenia, w odniesieniu do żądania, które nie było przez stronę powodową dochodzone. Usprawiedliwienia dla tego zarzutu Gmina upatrywała w tym, iż Sąd I instancji zakwalifikował roszczenie (...) SA jako takie, dla którego podstawą jest bezpodstawne wzbogacenie w sytuacji, gdy powódka nie powołała, w podstawie faktycznej żądania żadnych okoliczności z których mogłoby wynikać, że taka kwalifikacja roszczenia mogłaby być dokonywana,

c/ art. 1 kpc w następstwie rozpoznania sprawy przez Sąd Powszechny mimo, że roszczenie dochodzone pozwem stanowiło należność dla oceny której mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 19 grudnia 1980 O zobowiązaniach podatkowych, a w szczególności, art. 29 tego aktu prawnego, właściwą zatem drogą jego dochodzenia była droga postępowania administracyjnego,

d/ art. 328 §2 kpc jako konsekwencji sporządzenia pisemnych motywów orzeczenia w sposób uniemożliwiający apelacyjną polemikę z rozstrzygnięciem i przeprowadzenie instancyjnej jego kontroli,

e/ art. 217 §2 kpc w zw z art. 227 kpc oraz art. 5 i 207 §6 kpc wobec nieuzasadnionego zobowiązania przez Sąd strony powodowej, w toku sporu, do przedstawiania dowodów wskazujących na wysokość dochodzonego roszczenia oraz precyzowania żądania pozwu,

- naruszenia prawa materialnego w następstwie nieprawidłowego zastosowania następujących norm :

1. art. 118 kc wobec uwzględnienia powództwa, tak co do należności głównej jak i odsetek za opóźnienie w jego spełnieniu, mimo jego wcześniejszego, przed wniesieniem pozwu jego upływu,

2. art. 481 kc w zw z art. 455 kc jako następstwa zasądzenia odsetek ustawowych za okres poprzedzający wymagalność dochodzonego pozwem roszczenia,

3. art. 405 kc i 417 kc wobec oparcia na nich kwalifikacji normatywnej roszczenia (...) SA mimo, że w ustalonym w sprawie stanie faktycznym, brak było ku temu dostatecznych podstaw, oraz

4. wadliwego niezastosowania dla oceny roszczenia powódki art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 O zobowiązaniach podatkowych mimo, że to na jego podstawie powinno być ono ocenione.

Strona pozwana domagała się oddalenia apelacji i zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje :

Apelacja strony pozwanej jest częściowo uzasadniona , prowadząc do zreformowania orzeczenia Sądu I instancji , w sposób wskazany w punkcie 1 sentencji wyroku Sądu II instancji albowiem część zarzutów na których się opiera , jako trafne, należy podzielić.

W pozostałej części apelacja jako nieuzasadniona , podlega oddaleniu.

Rozpoczynając ocenę postawionych wyrokowi Sądu I instancji zarzutów od tych , które dotyczą naruszenia prawa procesowego , w pierwszej kolejności należy odeprzeć ten , uznanie którego za trafny musiałby prowadzić do uchylecia orzeczenia z dnia 18 września 2014r i odrzucenia pozwu.

Oparty jest on na twierdzeniu , że jako strona pozwana występował w sprawie Burmistrz B. - organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego jakim jest Gmina – nie mający zdolności sądowej , który później , już w toku sporu, zastąpiła sama jednostka samorządowa , wstępując do postępowania w charakterze strony biernej procesu.

Tak motywowany zarzut nie jest uzasadniony.

Rzeczywiście, określając w pozwie stronę przeciwną sporu (...) SA wskazała jako pozwanego Burmistrza B.. Jak można sądzić, było to konsekwencją oceny , że szkoda , której wyrównania domagała się była wynikiem dopuszczenia się przez niego , jako organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego - Gminy- a równocześnie organu I instancji w postępowaniu podatkowym, zaniechania w zakresie wykonania obowiązku zwrotu nadpłaty podatku , który to obowiązek wynikał z treści rozstrzygnięcia SKO w K. z dnia 7 grudnia 2011r, którego mimo wezwania ze strony Kompanii, także po tej dacie, nie realizował.

Nie może budzić wątpliwości , że brak po stronie Burmistrza występującego w charakterze organu Gminy zdolności sądowej jest brakiem nieusuwalnym w rozumieniu art. 70 w zw z art. 64 §1 kpc , który prowadzi do odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 §1 pkt 3 kpc.

Jednakowoż w rozstrzyganej sprawie ta przyczyna odrzucenia pozwu nie miała miejsca.

Wyrażając w motywach omawianego zarzutu stanowisko przeciwne, pozwana Gmina nie dostrzega , że to nie Burmistrz ale sama Gmina , podmiot tę zdolność , jako wyposażony w osobowość prawną , posiadający , była od samego początku trwania procesu jego stroną.

Tak jego stronę bierną określiła powódka w piśmie procesowym z dnia 30 października 2013r / k. 39 akt / , odpowiadając na wezwanie Sądu , który wezwał do usunięcia pojawiającej się w tym zakresie wątpliwości , wskazując , że brak zdolności sądowej Burmistrza skutkować będzie odrzuceniem pozwu / por. k.35 akt/

Co więcej , określenie strony pozwanej , nastąpiło przed doręczeniem jej odpisu pozwu , ergo zawiśnięciem sporu , w którym to nie Burmistrz , a Gmina, była wskazana jako pozwana. Nie ma ona zatem racji, gdy twierdzi , że w toku postępowania doszło do wstąpienia przez nią do udziału w sprawie w miejsce podmiotu , który zdolności sądowej nie miał.

Wyklucza to potwierdzenie istnienia podstawy do odrzucenia pozwu z przyczyny wskazywanej w omawianym zarzucie , który tym samym nie może być uznany za zasadny.

Nietrafnie podnoszony jest przez apelującą zarzut naruszenia art. 328 §2 kpc.

Zgodnie z utrwalonym , podzielanym przez Sąd Apelacyjny , stanowiskiem Sądu Najwyższego , służącym wykładni tej normy , skuteczne odwołanie się do niego przez stronę ma miejsce jedynie wówczas , gdy wewnętrzna konstrukcja uzasadnienia kontrolowanego instancyjnie wyroku jest tak wadliwa , że nie zawiera danych pozwalających na przeprowadzenie takiej kontroli. Innymi słowy , jest on trafny jeżeli na podstawie analizy treści uzasadnienia orzeczenia Sądu niższej instancji nie można stwierdzić czy prawo materialne i procesowe zostały przez Sąd prawidłowo zastosowane.

/ por. bliżej w tej kwestii , powołane dla przykładu , stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w motywach judykatu z dnia 21 listopada 2001r , sygn. I CKN 185/01 , powołanego za zbiorem Lex nr 52726/

Tak zupełnie zasadniczych wad uzasadnienie wyroku z dnia 18 września 2014r nie zawiera i jakkolwiek jest ono niedoskonałe w konstrukcji , niekonsekwentne w sposobie prezentowania oceny prawnej roszczenia powódki , a jego lektura jest trudna nie tylko z punktu widzenia niedoskonałości redakcyjnych ale i trudności w odszukaniu podstaw na jakich Sąd oparł ostateczną ocenę żądania powódki , tym nie mniej , w oparciu o nie kontrola instancyjna rozstrzygnięcia podjętego przez Sąd Okręgowy jest możliwa , co niweczy zasadność stawianego zarzutu.

Jako nieusprawiedliwiony należy uznać zarzut naruszenia art. 217 §2 w zw z art. 227 kpc oraz art. 5 kpc i 207 §6 kpc dlatego , że kwestionowane przez apelującą w jego ramach zobowiązanie strony powodowej przez Sąd I instancji do przedłożenia dokumentów w postaci korekt deklaracji podatkowych oraz określenia tak ich dat jak i wysokości nadpłat określonych w ich obu / k.144 i 164 akt / , w ostatecznym wyniku nie miało ono znaczenia dla treści wydanego rozstrzygnięcia.

Trzeba bowiem zauważyć , że jedyną korektą deklaracji podatkowej złożonej przez poprzednika prawnego powódki była ta , datowana na 27 czerwca 1997r , do której (...) SA odwoływała się już w motywach pozwu [nietrafnie z reszta określając jej datę] później jedynie wskazując , iż twierdzenie o korekcie kolejnej było omyłką. / por. k. 164 akt/

Powódka w oparciu o kwestionowane w zarzucie decyzje procesowe Sądu I instancji nie modyfikowała także rozmiaru ilościowego dochodzonego roszczenia , do końca postępowania konsekwentnie domagając się zapłaty kwoty odpowiadającej wysokości nadpłaty , stwierdzonej w orzeczeniu Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. z dnia 7 grudnia 2011r.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 1 kpc.

Opiera się on na założeniu , że Sąd Okręgowy orzekał w sprawie , która nie ma charakteru sprawy cywilnej w rozumieniu tego przepisu , skoro źródłem roszczenia zgłoszonego w pozwie jest art. 29 ustawy O zobowiązaniach podatkowych , wobec stwierdzenia podlegającej zwrotowi, nadpłaty w podatku od nieruchomości za rok 1996r.

Stanowisko to nie jest poprawne nie uwzględnia bowiem po pierwsze tego , że (...) SA formułowała swoje roszczenie jako odszkodowawcze , której podstawą był delikt w postaci zaniechania w zakresie zwrotu stwierdzonej przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K., nadpłaty. Niezależnie zatem od tego , że stwierdzenie samej nadpłaty oraz oznaczenie jej wysokości następowało na drodze administracyjnej , w oparciu o przepisy ustawy O zobowiązaniach podatkowych , dla rozpoznania tak identyfikowanego roszczenia, właściwą jest droga sądowa przed Sądem Powszechnym.

Co więcej, Sąd I instancji nie mógł w odwołaniu się do samego charakteru zobowiązania, przy przyjęciu jego podatkowego charakteru , odrzucić pozwu. Wykluczało takie orzeczenie brzmienie normy art. 199¹ kpc , [którego naruszenia w ramach zarzutów apelacyjnych strona pozwana nie podnosi], w sytuacji gdy Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. wskazał w motywach swojego rozstrzygnięcia , którym odrzucił skargę na bezczynność Burmistrza B. , w zakresie niewykonywania obowiązku zwrotu nienależnie spełnionego świadczenia podatkowego , iż to sprzeczne z prawem zaniechanie jest źródłem roszczenia majątkowego , którego ochrony powódka może dochodzić na drodze procesu przed Sadem Powszechnym.

Już tylko na marginesie i dla kompletności wyводу, należy w tym miejscu wskazać , iż kwalifikacja przez Sąd Okręgowy tego roszczenia na podstawie przepisów ustawy o zobowiązaniach podatkowych była nieprawidłowa [o czym mowa będzie w dalszej części uzasadnienia] , co nie zmienia oceny omawianego zarzutu jako nietrafnego.

Podzielić natomiast należy, stawiany w apelacji Gminy zarzut naruszenia przez Sąd normy art. 321 §1 kpc poprzez to , iż zakwalifikował roszczenie powódki jako uzasadnione [także] na podstawie art. 405 kc w zw z art. 410 §1 kc

Analiza treści pozwu , a w szczególności powołanej dla uzasadnienia zgłoszonego w nim roszczenia podstawy faktycznej, prowadzi do wniosku , iż w jej ramach (...) SA nie powołała żadnych faktów , które mogłyby usprawiedliwiać przeprowadzanie oceny tego roszczenia jako należnego powódce na podstawie tych przepisów.

Taka zatem jego kwalifikacja przez Sąd I instancji, stanowiąc wyjście ponad żądanie zgłoszone w pozwie , decyduje o trafności podnoszonego zarzutu , który jednak nie stanowi podstawy do podzielenia wniosku środka odwoławczego , postulującego zmianę wyroku Sądu I instancji i oddalenie powództwa w całości albowiem podstawą dla jego [częściowego] uwzględnienia jest przepis art. 417 §1 kc w zw z art. 416 kc , o czym będzie mowa niżej.

Strona pozwana nie podniosła żadnych innych zarzutów procesowych , w tym w szczególności takich , które podważałyby ocenę dowodów zgromadzonych w sprawie, przeprowadzoną przez Sąd I instancji czy też negujących sposób dokonania ustaleń , które Sąd Okręgowy uczynił podstawą faktyczną rozstrzygnięcia.

Brak tego rodzaju zarzutów , przy uwzględnieniu zasady związania Sądu II instancji zarzutami procesowymi strony zawartymi w środku odwoławczym ma to następstwo , iż ustalenia te , jako nie negowane przez Gminę , Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne.

Wymagają one jednak uzupełnienia o fakty , które wynikają z treści uzasadnienia decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. z dnia 7 grudnia 2011r , sygn. (...) (...) oraz z motywów postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. z dnia 5 lutego 2013r , sygn. (...) k. 13-21 i k. 27-32 akt / , a które nie były pomiędzy stronami przedmiotem sporu.

Po złożeniu deklaracji podatkowej na podatek od nieruchomości za rok 1996 i jego uiszczeniu , (...) SA , jeszcze przed dokonaniem korekty deklaracji , która miała miejsce 19 sierpnia 1997r , w dniu 30 czerwca 1997r złożyła wniosek o stwierdzenie nadpłaty tego podatku za okres , którego dotyczyła deklaracja. Podstawowym argumentem mającym uzasadniać to żądanie było wskazanie , że do kategorii podlegających opodatkowaniu budowli nie powinny być zaliczane tzw kapitalne wyrobiska górnicze. . Postępowanie administracyjne wywołane tym wnioskiem zostało wszczęte przez Burmistrza B. , jako organ podatkowy I instancji, w dniu 9 lipca 1997.

W jego ramach , wydając kolejne decyzje Burmistrz odmawiał stwierdzenia istnienia tej nadpłaty powołując się na upływ trzyletniego terminu, określonego w art. 29 ust. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 O zobowiązaniach podatkowych albo też na nie wykazanie przez podatnika , a potem jego następcę prawnego istnienia nadpłaty wobec nie przedłożenia wszystkich wymaganych dokumentów.

Decyzje te , były , na skutek odwołań składanych przez inicjatora postępowania , a później stroną powodową uchylane przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w K., a sprawa przekazywana do ponownego rozpoznania .

(...) wobec , po wcześniejszym kilkukrotnym wydaniu orzeczeń kasacyjnych , ponownego rozstrzygnięcia tej treści złożyła skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K. , który wyrokiem z dnia 12 maja 2011r w sprawie o sygnaturze I SA/ KR 495/11, uchylił decyzję uchylającą SKO i dzieląc w całości argumenty skargi , że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie , po czternastu latach prowadzenia postępowania był wystarczający do wydania przez organ II instancji decyzji merytorycznej.

Ponownie rozpoznając odwołanie Kompanii, SKO decyzją z dnia 7 grudnia 2011r, uchyliło [kolejną] odmowną decyzję Burmistrza B. w przedmiocie istnienia po stronie powódki nadpłaty podatku od nieruchomości za 1996r, i stwierdziło tę nadpłatę, określając jej rozmiar ilościowy na kwotę 957 593, 11złotego

W motywach postanowienia z dnia 5 lutego 2013r odrzucającego z przyczyn formalnych skargę (...) SA na bezczynność Burmistrza w zakresie zwrotu tej nadpłaty Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. potwierdził, że to zaniechanie ma miejsce. Wskazał również na obowiązek wykonywania przez organ I instancji decyzji organów II instancji bez prowadzenia we własnym zakresie jakiegokolwiek postępowania wyjaśniającego, od którego to obowiązku Burmistrz B., w sposób nieuzasadniony uchyła się.

Do chwili wytoczenia powództwa ani wydania orzeczeń przez Sądy obu instancji, nadpłata nie została (...) zwrócona.

Przechodząc do oceny zarzutów prawo materialnych w pierwszej kolejności przypomnieć należy, iż roszczenie strony powodowej było formułowane jako mające charakter odszkodowawczy, którego podstawą był delikt polegający na zaniechaniu Burmistrza B., w zakresie wykonania obowiązku zawrotu na rzecz (...) SA nadpłaty podatku od nieruchomości za rok 1996r, w wymiarze określonym przez decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. z dnia 7 grudnia 2011r. Nie wykonanie tego obowiązku, powodując, iż określona w tej decyzji kwota nie wpłynęła do majątku strony powodowej stanowi szkodę podlegającą wyrównaniu.

Tak określone roszczenie podlega ocenie z punktu widzenia przepisów kodeksu cywilnego o czynach niedozwolonych i to niezależnie od tego, że źródłem powstałego uszczerbku była/ zawyżona / należność podatkowa, której podstawa i wymiar ilościowy były kształtowane przez przepisy prawa podatkowego: ustawę z dnia 12 stycznia 1991r O podatkach i opłatach lokalnych [jedn. tekst DzU z 2014 poz. 849] oraz - z uwagi na datę powstania nadpłaty- ustawę z dnia 19 grudnia 1980 O zobowiązaniach podatkowych [DzU z 1993 Nr 108 poz.486]

Taka ocena charakteru roszczenia strony powodowej decyduje po pierwsze o tym, iż należy podzielić stanowisko apelującej, w ramach którego zarzuca ona naruszenie przez Sąd I instancji art. 405 kc.

Rzeczywiście kwalifikacja roszczenia (...) SA w oparciu o tę normę nie była uzasadniona, szczególnie gdy zważyć [o czym była już uprzednio mowa], że powódka w podstawie faktycznej powództwa nie wskazała na żadne okoliczności faktyczne, które usprawiedliwić by mogły ocenę jej żądania w oparciu o ten przepis czy też przepisy o nienależnym świadczeniu.

Po wtóre wyklucza ona także trafność zarzutu strony pozwanej, kwestionującej to, iż Sąd I instancji, w ustalonym w sprawie stanie faktycznym nie stosował przepisów ustawy O zobowiązaniach podatkowych, a w szczególności normy art. 29 ust. 4 tego aktu prawnego, zgodnie z którym nadpłata nie podlega zwrotowi po upływie lat 3 od końca roku w którym powstała [...]

Już tylko na marginesie należy przypomnieć, że na ten argument niweczący żądanie stwierdzenia nadpłaty formułowane przez Kompanię w toku postępowania administracyjnego Burmistrz B. jako organ podatkowy I instancji powoływał się ale znajdował on akceptacji w stanowisku organu II instancji, rozpoznającego odwołania od wydanych przez niego decyzji.

Ustalenie faktyczne poczynione w sprawie dają podstawę do wniosku prawnego, że roszczenie strony powodowej jest usprawiedliwione w świetle art. 417 §1 kc w zw z art. 416 kc.

Należność podatkowa z tytułu podatku od nieruchomości za rok 1996r zadeklarowana i uiszczona na rzecz Gminy B. przez poprzednika prawnego strony powodowej - (...) SA, była zawyżona, wobec czego po stronie podatnika powstała nadpłata, której stwierdzenie oraz wysokość była przedmiotem postępowania administracyjnego prowadzonego na wniosek (...) SA przez Burmistrza B. jako organ podatkowy I instancji.

Po wieloletnim postępowaniu , mającą walor ostateczności i prawomocności , decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. z dnia 7 grudnia 2011r fakt istnienia nadpłaty oraz jej rozmiar ilościowy został stwierdzony.

Decyzja ta zrodziła po stronie Burmistrza B. , bez potrzeby prowadzenia jakiegokolwiek dalszego postępowania, obowiązek zwrotu świadczenia z tego tytułu w kwocie odpowiadającej wymiarowi nadpłaty , ustalonej przez organ podatkowy II instancji na sumę 957 593, 11 złotego.

Obowiązek ten nie został , mimo wezwania ze strony powódki zrealizowany do daty orzekania w sprawie przez Sądy obu instancji.

Fakty te dają podstawę do usprawiedliwanego przyjęcia , że Burmistrz nie realizując tego obowiązku , będąc związany jako organ podatkowy niższej instancji , treścią decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. , dopuścił się bezprawnego i w okolicznościach ustalonych w sprawie , zawinionego zaniechania , a za szkodę , która w ten sposób powstała w majątku strony powodowej , skoro nie wpłynęła do niego kwota słusznie jej należna , pozostając w adekwatnym związku przyczynowym z niewykonaniem obowiązku , odpowiada , po myśli art. 417 §1 kc w zw z art. 416 kc Gmina B.. Burmistrz jest organem tej jednostki samorządu terytorialnego , w ramach kompetencji którego było dokonanie , jak wskazał WSA w Krakowie w motywach orzeczenia z dnia 5 lutego 2013r , w realizacji decyzji SKO z 7 grudnia 2011r , materialnotechnicznej czynności zwrotu kwoty nadpłaty.

Rozmiar uszczerbku podlegającego indemnizacji odpowiada kwocie nie zwróconej sumy.

Kolejny zarzut prawnomaterialny, sformułowanym przez pozwaną w apelacji , na podstawie którego neguje ona nie uwzględnienie przez Sąd I instancji zarzutu przedawnienia roszczenie dochodzonego pozwem , które miało skutkować naruszeniem art. 118 kc , ocenić należy jako nieusprawiedliwiony.

Kwalifikacja roszczenia strony powodowej jako mającego swoją podstawę w przepisach o czynach niedozwolonych każe rozważyć go z punktu widzenia normy określającej termin przedawnienia tego rodzaju roszczeń , a zatem art. 442 ¹ §1 kc.

Zgodnie z nią, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym przedawnia się z upływem lat trzech od dnia w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie oraz osobie obowiązanej do jej naprawienia. Nie może on być jednak dłuższy niż dziesięć lat pod daty zdarzenia wyrządzającego szkodę.

W rozpoznawanej sprawie nie było wątpliwości , jaki podmiot jest obowiązany do wyrównania szkody .

Odwołując się do podstawy faktycznej żądania wskazać trzeba ,że powódka upatruje samej szkody w tym , że nie otrzymała należnej jej sumy wynikającej ze stwierdzonej przez SKO w K. nadpłaty podatku przez to , że **Burmistrz** zaniechał podjęcia czynności zwrotu, w sytuacji gdy był do tego obowiązany .

W konsekwencji samym zdarzeniem wywołującym uszczerbek majątkowy po stronie (...) SA jest to zaniechanie . Ustalenie natomiast , że sama nadpłata ma miejsce oraz jej wysokości , orzeczeniem organu podatkowego II instancji z dnia 7 grudnia 2011r , po niemal piętnastoletnim prowadzeniu z inicjatywy poprzednika prawnego powódki postępowania administracyjnego mającego za przedmiot jej stwierdzenie, orzeczeniem obligującym Burmistrza do jej zwrotu , jest dniem w którym powódka dowiedziała o szkodzie , obowiązek wyrównania której obciąża stronę pozwaną.

W konsekwencji , w ocenie Sądu II instancji , wytoczenie powództwa przez (...) SA powództwa odszkodowawczego w dniu 30 sierpnia 2013r / por. k. 34 akt / nastąpiło z zachowaniem terminu o jakim mowa w art. 442 ¹ §1kc . Wniosek ten jest podstawą stwierdzenia , iż podnoszony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia nie jest usprawiedliwiony.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd I instancji uznał , że żądanie przyznania odsetek ustawowych od kwoty dochodzonej pozwem jest uzasadnione począwszy od dnia 20 sierpnia 1997r.

Stanowisko to nie jest zasadne i trafnie Gmina podnosi wobec tej części rozstrzygnięcia zarzut naruszenia art. 481 kc w zw z art. 455 kc.

Świadczenie odszkodowawcze określone w żądaniu pozwu mające swoją podstawę normatywną w przepisach o czynach niedozwolonych, ma charakter świadczenia bezterminowego albowiem termin jego spełnienia nie był uprzednio określony ani nie wynika z jego charakteru. Zatem powinno być ono spełnione niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela do jego wykonania przez dłużnika. Dopiero zatem od tej daty pozwana mogłaby być uznana za pozostającą w opóźnieniu w jego spełnieniu , uzasadniającym naliczenie odsetek.

W sytuacji konsekwentnego zaprzeczania przez pozwaną w sporze , że takie wezwanie było przez powódkę wobec niej , przed wytoczeniem powództwa skutecznie dokonane, obowiązkiem (...) było wykazanie tego faktu.

Jakakolwiek kopia takiego wezwania, datowanego na 15 kwietnia 2013r , została dołączona do pozwu / por. k. 33 akt / tym nie mniej powódka nie dowiodła , iż zostało ono stronie przeciwnicze doręczone w sposób , który umożliwił jej zapoznanie się z jego treścią.

Zatem za datę takiego wezwania należało przyjąć doręczenie Gminie odpisu pozwu zawierającego żądanie zapłaty odszkodowania , a jest to data 21 listopada 2013r / por. k. 45 akt /

Zatem od dnia następnego – 22 listopada 2013r - pozwana pozostawała w opóźnieniu z jego spełnieniem i tę właśnie datę Sąd II instancji przyjął jako początkową naliczania odsetek od sumy żądania głównego , które w całości uznał za zasadne.

Z podanych wyżej przyczyn , w uznaniu apelacji za usprawiedliwioną jedynie w części, Sąd Apelacyjny orzekł jak w punktach 1 i 2 sentencji wyroku , na podstawie art. 386 §1 i 385 kpc.

Ponieważ środek odwoławczy pozwanej był uzasadniony jedynie w nieznacznym zakresie , rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego, Sąd II instancji , stosując art. 100 kpc w zw z art. 108 §1 i 391 §1 kpc , obciążył pozwaną ich całością.

Kwota należna z tego tytułu (...) SA , odpowiadając wynagrodzeniu profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym , została ustalona , zważywszy na wartość przedmiotu zaskarżenia, na podstawie §6 pk7 w zw. z §12 ust. 1 pkt 2 Roz-[porządzenia MS w sprawie opłat za czynności radców prawnych [...] z dnia 28 września 2002r [jedn. tekst DzU z 2013 poz. 490].